

za Avstro-Ogrsko . . . K 4—
» Nemčijo . . . » 5—
» ostalo inozemstvo . . » 6—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte po 20 h za 1 cm². Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravnštvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilišni račun št. 96.232.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Št. 51.

Leto XXXV.

Celovec, 22. decembra 1916.

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

Vsem našim cenjenim naročnikom, sotrudnikom in prijateljem želimo

blagoslovljene in vesele praznike,

našim vrlim bojevnikom pa še posebej

mirne praznike

z mnogimi spomini in darili od doma.

Uredništvo in upravništvo.

Zakaj je Koerber odstopil.

„Kratke so ure, kratki so dnovi,“ bi rekel tudi dr. pl. Koerber. Po poldrugomesečnem ministrovstvu je Koerberjev kabinet nenadoma odstopil. Nekateri dunajski listi so sicer zatrjevali, da jih Koerberjev odstop ni iznenadil in da so se nekaj dni prej o tem širile vesti. Pa to so vedeli povedati šele potem, ko je Koerber s svojimi ministri že odstopil. Kdo na pr. bi verjel brbljavi židovski „Neue Freie Presse“, da bi bila res popolnoma molčala, ako bi bila le količkaj slutila.

Tudi se zagotovo še sedaj ne ve, zakaj je pravzaprav Koerberjevo ministrovstvo odstopilo in naredilo prostor kabinetu dr. pl. Spitzmüllerja. Vsi vzroki, ki so jih dnevniki navajali, so le več ali manj verjetna ugibanja, kakor nagodbaz Ogrsko, odpor nemških radikalnih poslancev, ker Koerber ni hotel ustreči njihovim neustavnim jezikovnim željam, in nasprotstvo visokih finančnih krogov.

Toda kdo bo verjel, da je moral takorekoč čez noč odstopiti mož, trdovraten kakor je znal biti Koerber, ker ni bil na uslugo kakemu posl. Wolfu, četudi so tudi z Ogrskega pošiljali ravno take vesti. Tudi „Reichspost“, ki samozavestno kliče čudečim se nekaterim dunajskim uredništvom, da so zaspanci, da so zadnje dogodke prespali, ne ve nič drugega povedati.

Največ verjetnosti ima res záse nagodba z Ogrsko, ki poteče s koncem tega leta. Zadeva je nujna, in dr. Koerber je imel dvojen izhod: Ali sprejme prejšnje dogovore z Ogrji pod Stürgkhom ali pa odstopi, ker za nova pogajanja ni časa. Vendar je pa treba tudi pomisliti, da se je Koerber vozil v Budimpešto, predno je prevzel sestavo ministrstva in je bil poučen, kako da je z dogovori glede nagodbe. Tudi se Koerber v tem vprašanju ni posluževal časopisja in ga informiral (pončil), kar bi bil bržkone storil, predno je odstopil, ako bi bila to edina sporna točka.

Zdi se nam verjetno, da so Koerberjev kabinet vrgli — Ogrji, da je poleg nagodbe prišla v poštev še druga, morda še nujnejša zadeva, državnopravno stališče Ogrske. Nemški radikalci s krščanskimi socialci vred pa da so porabili to priliko ter Koerberjevo strmoglavljenje podpirali. Saj na pr. „ureditev“ notranjih avstrijskih razmer ni tako nujna, če je prej več kot dve leti lahko čakala, da bi bila sedaj čez noč zahtevala „izpremembo sistema“.

V tem mnenju nas potrjuje na eni strani dejstvo, da je dr. pl. Spitzmüller pod Stürgkhom takorekoč vodil dogovore glede nagodbe z Ogrsko, in na drugi strani poročilo, da je dr. pl. Spitzmüller prijatelj Ogrrov in da v svoj kabinet ni prevzel iz Koerberjevega ministrstva provosodnega ministra dr. Kleina, izredno dobrega jurista in morda najboljšega poznavatelja avstro-ogrške ustave med nemškimi učenjaki. Ker je šel Koerber, je šel tudi Klein . . .

Dr. pl. Spitzmüllerja kot ministrskega predseenika je nemško časopisje sprejelo zelo simpatično, deloma naravnost z navdušenjem. To pa zato, ker upajo, da je Spitzmüller tisti mož, ki bo ustregel nemškim željam glede notranje preuredbe v državi po njihovih željah. Zato smatrajo njegovo ministrovstvo za prehodno, ki bo uveljavilo svoj načrt, potem pa reklo: srečno.

Dr. pl. Spitzmüller je imel v javnem življenju vedno opravka s financami in je kot tak dobro znan, prave politične preteklosti pa nima za seboj. Zato ga bodo pač najbolje poznali njegovi ožji somišljeniki, oziroma nemške stranke.

O nemških strankah smemo trditi eno: da imajo slabe politične voditelje. Če mislijo nemški politiki, da bo mogoče urediti avstrijske razmere po Wolfovem receptu in ogrskem vzgledu, se silno motijo. Ne rečemo, da ne bi imel tak recept trenutnega uspeha, pa tudi samo trenutnega in navideznega, za čas vojske. V tostranski državni polovici smo vsi narodi kulturni narodi in nič, pa prav nič ne zaostajajo nenemški narodi za nemškim. Kar se splošne naobrazbe, naobrazbe v širših ljudskih slojih tiče, je celó veliko vprašanje, če ne zavzema češki narod prvega mesta v monarhiji. In v vseh avstrijskih narodih je narodna zavest vse drugače vzbujena, kakor na pr. pri revnih Slovakah, med vojsko pa se je šele prav vzbudila. Pred sovražnikom smo vsi enaki, pravi naš vojak, ali pa še celo čisto drugače: Pred sovražnikom smo vedno mi in Hrvati v prvih vrstah, prvi, zato ne bomo potem doma — zadnji.

Zato se prav čudno slišijo glasovi, kakor na pr. „Reichspostin“ članek „izprememba sistema v Avstriji“ (št. 581.), ki med drugim obsoja Koerberjevo ustavno stališče in prikrito kliče namesto državnega zbora pomožni § 14: „Javnost je čakala in čakala, slišala je besede in načela, doživela pa ničesar ni, dokler konečno ni prejela malo tolažljive vesti, da hoče zdravnik (dr. Koerber, op. ured.), samemu sebi prepustiti v ozdravljenje bolnika (državni zbor, op. ur.), ki naj bo že v najkrajšem času poklican za velike čine. Slepec si naj sam operira slepo oko, hromi si naj gre sam kam po berglje! Čas sili, doba je kratka — in pomišljujoče Koerberjevo ministrovstvo zapušča svoje mesto.“

Kaj pravijo na Nemškem?

Časopisje v Nemčiji ne prikriva, da je smatralo Stürgkhovo politiko za napačno, in obžaluje odstop Koerberja. — Dunajski dopisnik berlinske „Vossische Ztg.“ n. pr. piše na dan Koerberjevega odstopa, da so zoper Koerberja hudo intrigirali. „Dediščino grofa Stürgkha pač nobeden državnik ni mogel nastopiti.“ Nato naslika dvojnno Stürgkhovo stališče nasproti Nemcem in Čehom in pravi: „Ravno sedaj, ko na Ogrskem z največjo naglico pripravljajo kraljevo kronanje, da bi kolikor mogoče skrajšali medvladno dobo, si upa v Avstriji neka stranka javno zahtevati, da se zavleče vsaktera državnopravna vez, si upa grajati ministra, ker je — viteško, demokratično in zvesto — svojega gospoda takoj opozoril na ustavo. In vendar je bila to najdrznejša, najhitrejša in, reči se sme, v tem trenutku nikakor ne samoumevna, ampak le genialna poteza: le tako je mogel nasproti ogrskemu siljenju iznova varovati avstrijsko enakopravnost. Ti, ki danes nasprotno zahtevajo, niso morda mali, trdovratni narodi, Nemci so in sicer njihov najradikalnejši del. Sedaj, ko se tu vse narodnosti združujejo, ko je nastal ravno veliki češki narodni „Svaz“, ko so se naučili združevati se v „bloke“ (skupine) Poljaki, Rusini, Jugoslavlani, sedaj, ko so vsled izpremembe na prestolu najtežje odločitve potrebne, ko se vsi narodi kosajo v izjavah lojalnosti — sedaj blamira ena skupina nemško ime, in žal da se zdi, da tudi neka druga skupina cinca, kam da se naj obrne . . .“

Dr. Aleksander pl. Spitzmüller.

Nenadoma za ministrskega predsednika imenovani dr. Aleksander pl. Spitzmüller je rojen na Dunaju dne 12. junija 1862. Njegov oče je bil zdravnik. Po izvršenih študijah je dr. Spitzmüller vstopil leta 1883. kot koncipijent pri nižjeavstrijski finančni oblasti in prišel končno v finančno ministrovstvo, kjer je bil od l. 1897. do 1899. vodja prezidijalne pisarne. Že tedaj je imel velik vpliv na politične in finančne stvari, bil je nekaj let tudi referent kreditne sekcije v finančnem ministrovstvu in vladni komisar pri avstro-ogrski banki. Zaeno se je udeležil tudi pogajanj zaradi avstro-ogrške nagodbe v času ministrskih predsednikov Körberja in Szella. Leta 1903. je bil Spitzmüller imenovan za podpredsednika finančnega ravnateljstva na Dunaju, a je leta 1911. šel v pokoj ter postal ravnatelj „Kreditanstalt“ na Dunaju. Posvetil se je popolnoma finančnim poslom, postal upravni svetnik cele vrste velikih vsenemških družb vseh strok in tudi član ravnateljstva ogrske Kreditne banke. Dne 1. decembra 1915 je bil imenovan za trgovinskega ministra v ministrovstvu grofa Stürgkha in je vodil pogajanja zaradi nagodbe z ogrsko vlado. Znano je, da se je bilo Stürgkhovo ministrovstvo z ogrsko vlado že domnilo o bistvenih točkah nagodbe in trdi se v poučenih krogih, da dr. pl. Körber ni odobral tega, seveda še ne veljavnega dogovora, ter delal na njega spremembo. Vsekako je vzbudilo občno pozornost, da dr. Körber ni sprejel dr. Spitzmüllerja v svoj kabinet. Zdaj se je dr. Spitzmüller kar naenkrat zopet dvignil iz teme in postal ministrski predsednik.

Sovražniki in mir.

Ponudba miru je sovražnikom precej neprijetna. Mirovno ponudbo naravnost odkloniti in pred ljudstvom prevzeti vso odgovornost za nadaljno prelivanje krvi, je kajpak težko. Zato se mogočni zastopniki nasprotnih držav skušajo izviti, sovražno časopisje pa sploh ni povsem edino; večina pa je zato, da se ponudena pravna roka odkloni.

Prve neugodne izjave so prišle iz Angleškega, tudi iz ust ministrov, češ, da četverosporazum ne more začeti mirovna pogajanja, dokler imajo Nemci zasedeno Belgijo, del Francoske in Poljsko.

Francoski ministrski predsednik se je v zbornici izrazil, da je mirovna ponudba samo manever, ki ima namen, vznemiriti prebivalstvo četverosporazuma in razdvojiti države četverosporazuma.

Italijanski zunanji minister Sonnino je na tozadevno vprašanje odgovoril, da v noti ni navedenih natančnih pogojev. V taki važni zadevi pa je treba zaveznički enakega postopanja v besedi in bistvu. Zato prosi, da se ne zahteva od njega takoj nadaljnjih izjav.

Ruski zunanji minister in duma.

Ruski zunanji minister Pokrovski je podal izjavo v dumi 16. decembra, v navzočnosti ministrskega predsednika Trepovega, povdarjajoč, da car odobrava vladno stališče v zadevi in da mirovna ponudba zavezancev nikakor ni presenetila.

V nadaljnem govoru je razvil te-le misli:

V 2¹/₂ letnem vojnem času je Nemčija že večkrat govorila o miru in sicer vsakokrat, ko je začela kako vojaško podjetje, ki naj bi pokazalo odločitve. Po vsakem uspehu je hotela poseben mir, sedaj na tej, sedaj na oni strani. Vsi ti poskusi pa so se izjalovili vsled mirne odločnosti zaveznikov. Sedaj je predlagala mirovna pogajanja. Pod kakimi pogoji? Sovražne armade so Belgijo, Srbijo, Črnogoro, del Francoske, Rusije in Romunije opustošili in zasedli. Nemčija in Avstro-Ogrska ste ravnokar proglasili navidezno neodvisnost dela Poljske. Kdo bi imel od takih pogajanj dobička kakor Nemčija. Vzroki nemškega koraka pa so še jasnejši, če se ozremo na notranje

razmere naših sovražnikov. Neglede na nepostavni poizkus Nemcev, prebivalstvo Rusko-Poljske prisiliti, da zgrabi za orožje proti lastni domovini, zadostuje, omeniti splošno delavno dolžnost, da se ve, v kakšnem položaju da je sovražnik. Okoristiti se iz zemeljskih pridobitev, predno se pokaže notranja slabost, to je pravi smisel nemškega koraka.

Če se ne posreči, bo sovražnik doma izkoristil zadržanje četverosporazuma. Pa še en vzrok je. Ker naši sovražniki ne morejo spoznati ruskega duha, zaman upajo, da bodo pri nas našli „cagovce“, ki se bodo, četudi le za trenotek, dali preslepiti z lažnjivimi predlogi. To se ne bo zgodilo.

Nasprotno. Tem ožje se bo vsa Rusija združila okoli svojega častitljivega vladarja, ki je od začetka vojske izjavil, da ne bo sklenil miru, dokler zadnji sovražni vojak ne bo zapustil naše dežele.

Tem vneteje bo delala ruska vlada, da s splošnim sodelovanjem doseže cilj, ki nam je vsem pri srcu: Uničenje sovražnika. Z ogorčenjem odklanja ruska vlada že misel samo, da bi se boj prekinil, da bi mogla Nemčija porabiti zadnjo možnost, da podjarmi Evropo svoji nadvladi. Vse neštete žrtve bi bile zaman, če bi se sklenil predčasni mir s sovražnikom, katerega sile so sicer oslabiljene, pa nikakor ne zlomljene in ki pod pretvezo trajnega miru išče odložitve. V tem nepremakljivem sklepu je Rusija v popolnem sporazumu z vsemi hrabriimi zavezniki. Vsi smo enako prepričani o življenski potrebi, da vodimo vojsko do zmagoslavnega konca in se po nobenem sovražnikovem manevru ne bomo dali spraviti s tega pota.

Poslanec Šidlovski je predlagal prehod k dnevnemu redu s predlogom, da se duma odločni odklonitvi zavezniških držav, spuščati se v sedanjih razmerah v kakršnakoli mirovna pogajanja, soglasno pridruži. Duma meni, da bi prenapljen mirovni sklep ne prinesel samo pravega miru, ampak le nevarnost nove krvave vojske in novih žrtev in meni, da je trajni mir mogoč le po polni zmagi četverosporazuma nad osrednjima silama. Predlog je bil soglasno sprejet.

Politični pregled.

Novi ministri.

Vojska upliva mogočno tudi na vlade. Drugeče pa pri nas kakor v sovražnih državah. Pri nas se je izvršila izprememba v ministrstvu iz notranjih državnih razlogov. Pri sovražnikih pa so zasedli ministrske stolčke drugi možje, ker upajo sovražniki s to izpremembo na boljše uspehe na bojiščih. Celo na Romunskem bodo po zadnjem velikem romunskem porazu ministri naredili prostor drugim osebam, le ministrski predsednik Bratianu bo menda ostal, da izpije juho, ki jo je sam skuhal.

Na Ruskem je postal ministrski predsednik Trepov, zunanji minister pa Pokrovski, katerega odgovor na našo mirovno ponudbo objavljamo v današnji številki.

Na Francoskem so zasedli ministrske stolčke novi možje, ministrski predsednik Briand je pa ostal. Kljub novemu ministrstvu pa je opozicija v francoski zbornici zelo narasla in so seje precej burne. Na Francoskem je pa odstopil obenem z ministri tudi vrhovni poveljnik Joffre (izgovori: Žofr), ki so ga prej Francozi naravnost oboževali. Na njegovo mesto je prišel general Nivelle, ki se je menda posebno odlikoval pri Verdunu.

Največ pozornosti je pa vzbudila izprememba pri angleški vladi. Vsemogočna moža na Angleškem in pri četverosporazumu sploh, Asquith in Grey, sta odstopila. Kakor drugod, se je zlasti še na Angleškem izvršila izprememba pri vladi menda zato, da pridejo k vladi „močni možje“, ki naj omogočijo četverosporazumu zmago. Izpremembe vlad pri nasprotinikih so priznanje, da so bili sovražniki na bojiščih poraženi.

Izmed novih mož pri sovražnikih vzbuja največjo pozornost novi angleški ministrski predsednik David Lloyd George.

Zakaj je Asquith šel, se vprašujejo časopisi. Med Asquithom in Lloydom Georgeom je nastal spor zavoljo nove organizacije angleškega vojnega sveta, v katerem je hotel Asquith ohraniti svoj vpliv, Lloyd George je pa bil proti temu, češ da naj bo vojni svet neodvisen, da bo tem lažje dosegel s svojim delovanjem svoj cilj, zmago. Najprej je hotel odstopiti Lloyd George, cesar pa očitno ni odobral kralj. Nato je šel Asquith.

Lloyd George se smatra kot zelo energičen, brezobziren mož. Star je 54 let in je po poklicu advokat. Na glasu je kot izboren govornik. Leta 1906 je postal trgovinski minister, dve leti pozneje zakladni minister. Kot tak je pokazal izredno energijo (silo). L. 1909. je kot tak predložil davčni zakon, ki je bogataše zelo obremenil. Spodnja zbor-

nica je zakonsko predlogo sprejela, zgornja zbornica jo je pa odklonila, češ da naj o predlogi odloči sam narod pri volitvah. Spodnja zbornica je bila razpuščena, pa pri volitvah je Lloyd George dobil zopet večino, in njegova predloga je postala zakon. Mož je bil zato na Angleškem pri bogataših sploh neprijatelj, tako da so se mu baje celo dame izogibale na cesti. L. 1915. je stopil na čelo novega ministrstva za vojno municijo. Na tem mestu je izpolnil želje Angležev. Bojda je židovskega pokolenja. Od tega moža upajo Angleži, da bo bolj srečno vodil državo in — vojsko kakor Asquith.

Grška sprejela ultimatum.

Angleški poslanik je izročil v imenu četverosporazuma Grški ultimatum, da mora v 24 urah premestiti čete in vojni material in da je vsako premikanje čet ali materiala proti severu nedovoljeno. Grška je ultimatum v polnem obsegu sprejela.

Sestava novega ministrstva.

Dne 18. t. m. je dr. Spitzmüller poročal cesarju o političnem položaju. Cesar mu je dal nalogo, da sestavo kabineta nadaljuje. K sestavljanju novega kabineta piše „Voss. Ztg.“: „Na splošno bi rekel, da smo zopet na potu k starim razmeram Stürgkhovega ministrstva.“

Kako je z vojsko.

Glavni dogodki se vršijo še vedno na romunskem bojišču, kjer se Romuni in Rusi zelo hitro umikajo. Po zavzetju mesta Buzan korakajo zvezne čete proti Rimnicul-Sarat, ruske čete pa se umikajo na utrjeno črto ob Seretu-Fočani-Nomaloasa-Galati-Braila. Tam se zbirajo nove ruske čete. Sporedno s tem umikanjem se umičejo Rusi tudi v Dobruđi. Presoditi še ni mogoče, ali bodo šli tu preko Donave ali pa bodo skušali držati južni breg.

Francozi so 15. t. m. severnovzhodno od Verduna napravili močen sunek in vrgli Nemce iz najsrednejše postojanke v drugo pripravljeno črto. Naslednji dan so svoje napade nadaljevali in v hudem boju zavzeli Bezonaux in gozd zapadno od vasi. Nadaljni njihovi sunki proti severu so bili ujeti.

Na drugih bojiščih ni nobene večje izpremembe.

Priprave za kronanje.

V Budimpešti delajo priprave za kronanje kralja in kraljice. Dne 27. decembra dospeta v Budimpešto kralj Karol in kraljica Cita in bosta seveda slovesno sprejeta. Kronanje se vrši 30. decembra. Slavnosti pri kronanju se ne bodo mnogo razločevale od onih leta 1867. Ogrska bo podarila povodom kronanja kraljevi dvojici vsakemu po 50.000 dvajsetkronskih zlatov.

Ogri imajo posebno komisijo, ki pregleduje besedilo takoimenovanega inanguralnega diploma, s katerim se kralj uvede v kraljevo oblast. Predsednik komisije je kardinal dr. Csernoch. Glede kraljevega naslova se še niso zedinili in čakajo kraljeve odločitve. Grof Tisza je v seji dne 12. t. m. omenil, da ga je kralj pooblastil podati izjavo glede dveh izpreminjivalnih predlogov grofa Apponyja. Prvo se nanaša na željo ogrskega prebivalstva, da bi kralj del leta s svojim v zakonu opisanim dvorom preživel na Ogrskem, drugo na vzgojo prestolonaslednika, ki naj se izvrši v ogrskem duhu. Kralj da je voljan, po vojski ugoditi tema dvema željama Ogrov.

Dne 16. t. m. je ogrska zbornica obravnavala poročilo te komisije. Poročevalec posl. Jleš je povdarjal pomen inanguralnega diploma in rekel, da je besedilo diploma že dvesto let v bistvu neizpremenjeno.

Grof Apponyi je utemeljeval od opozicije stavljeni predlog, nanašajoč se na ojačenje in zagotavljanje jamstva za ustavo, na določitev, kako naj se cesar kot najvišji vojskovodja poslužuje svojih vladarskih pravic in na naslov vladarjev. Govornik pravi, da je naslov, kakor je v vladnem načrtu, žaljiv, ker more enakopravnost ogrskega kraljevega dostojanstva v primeri z dostojanstvom avstrijskega cesarja postaviti v temno luč.

Grof Karolyi povdarja potrebo ogrsko-narodnega značaja ogrske armade, tembolj, ker je isti v vojski zatemnel. Nadalje želi, da se povdari svoboda časopisja in mišljenja, pravica svobodnega zborovanja, čistost in svoboda volitev, nekršljivost državnega zbora in priklopljenost Bosne in Hercegovine ter Dalmacije.

Grof Božidar Pejačević izjavlja v imenu Hrvatov, da zastopajo nepremakljivo stališče, da ostane kraljevi naslov in označba posebnega dejanskega položaja kraljestev Hrvatske in Dalmacije z določbami iz l. 1868.

Poslanec Rakovsky izjavlja v imenu ljudske stranke, da sprejema vladno predlogo za podlago

za parlamentarna obravnavanja z dvema pogojema. Prvi pogoj je, da ministrski predsednik v javni seji zbornice poslancev ponovi izjavo, podane s kraljevim pooblaščenjem v seji komisije, pri čemer je naznanil cesarjev namen, da hoče cesar del leta preživeti v svoji ogrski predstolnici in da hoče skrbeti, da bo prestolonaslednik vzgojen v ogrskem duhu. To da je važno zato, da se v zborniškem zapisniku ovekoveči. Drugi pogoj je primerna rešitev vprašanja o naslovu. Razprava se nadaljuje.

Kraljev zgodovinski naslov se glasi: „Apostolski kralj ogrski, hrvatski, dalmatinski in slavonski.“ Z Najvišjim lastnoročnim pismom iz l. 1868. je določeno, da se glasi naslov monarha pri vladnih aktih, zlasti pri državnih pogodbah: „Cesar avstrijski, kralj češki itd. ter apostolski kralj ogrski.“ v besedilu pogodbe kratko „cesar avstrijski in apostolski kralj ogrski.“

Kronanje samo se izvrši po sporedu:

Dne 30. decembra bo v ogrski zbornici ob 6. uri zjutraj skupna seja zbornice poslancev in zbornice magnatov. Odtod se podajo poslanci v cerkev kronanja. Kralj in kraljica se v slovesnem sprevedu podasta ob ob 3/4 9 iz kraljevega dvora v cerkev kronanja. Po kronanju se kraljica s svojim spremstvom vrne na dvor. Nato priseže kralj v cerkvi na ogrsko ustavo. Potem se poda v slovesnem sprevedu h griču kronanja, kjer z mečem sv. Štefana zamahne na štiri strani. Po vrnitvi na dvor se vrnejo poslanci zopet v zbornico k slavnostni seji, ki je bila dotedaj prekinjena. Opoldne je na dvoru slovesen obed kronanja. Popoldne je nameravano, da se dvorne dame in druge, ki se na dvoru predstavijo, poklonijo.

Dnevne vesti.

Cesar Karel na Koroškem. Cesar se je dne 18. t. m. zjutraj vrnil z večdnevnega potovanja z južnozpadne fronte. Dne 15. t. m. je obiskal Pulj, zvečer je došel k stanu Borojevičeve armade. V noči na 16. t. m. je odpotoval h koroški armadi. V stanu te armade ga je zjutraj na kolodvoru sprejel poveljnik fml. Scotti s štabom, častna kompanija domačega pešpolka, deželni predsednik in deželni glavar. Nato se je vladar peljal v Zg. Dravsko dolino. Povdarjal je vedno hrabrost Korošcev, ki so v tej vojski izredno veliko storili. 16. t. m. je zapustil cesar Koroško, odiskal Trst in se je 18. t. m. ponoči vrnil na Dunaj.

Sestra Lidija †. Dne 19. t. m. dopoldne je umrla v deški sirotišnici „Vincentinum“ v Celovcu bivša prednica sestra Lidija Bernet iz reda usmiljenk od Svetega križa, stara 72 let. Rojena je bila v Švici. Rajna ima mnogo zaslug, da je marsikteri mladenič iz revnih slojev dosegel duhovski ali učiteljski stan. N. p. v m.!

Uradni dnevi št. pavelskega sodišča v Spodnjem Dravogradu bodo l. 1917 vsak prvi četrtek v mesecu od 1/2 12. ure dopoldne do 1/2 5. ure popoldne v gostilni Rudolfa Domainga.

Nevarno ranjen. Poroča se nam, da je bil na laškem bojišču nevarno ranjen jurist Avgust Habermuth, doma iz Velikovca, član katol. dijaškega društva „Zarja“ v Gradcu.

Vesele in zdrave božične praznike vsem sonaročnikom, bralcem in bralkam „Mira“, pošljejo slovenski fantje od črnovojniškega polka 152. III. NR. 1. komp.: Franc Mikula, Raunikar Lorenc, poddesetnika, Martin Bambič, Soljak Jož., Martin Bregar, Franc Cirnski.

Marijine družbe na Koroškem prosim, da še o božičnih praznikih sestavijo pregled o družbenem delovanju v l. 1916. Pregled naj se sestavi po sledečem redu: 1. župnija, 2. letnica ustanovitve, 3. število članic, novink in gostov koncem leta, 4. število shodov, sej predstojništva, odsekov v l. 1916, 5. poročilo o delovanju odsekov, 6. če je bil kak skupen shod ali duhovne vaje, naj se na izrecno željo preč. g. knezoškofa pove število udeleženk in uspeh, 7. število „Bogoljubov“, 8. kaj je pospeševalo ali oviralo družbino delovanje, 9. ime in naslov prednice, 10. kdaj želi družba v l. 1917 obisk kš. vodje.

Prav lepo prosim čast. gg. voditelje in prednice, naj skrbno, da se poročila gotovo upošljejo na župnijski urad Zrelc do sv. Treh kraljev. Tem potom pa voščim vsem čč. gg. voditeljem ter vsem Marijinim družbenicam blagoslovljene božične praznike ter miru polno novo leto 1917 za Marijino kraljestvo.

Dr. J. Arnejc, kš. vodja Mar. družb.

Apače. (Prijetnosti pogorskega življenja.) Kaj nam je prinesla letos sv. Lucija? Hudo uro in vihar, da ne pomnijo takega najstarejši ljudje. Hiše so se tresle, kakor bi se hotele zdaj zdaj zrušiti. Ker je baje bolj zdravo spati pri odprtih oknih, je vihar okna odpiral, ne da bi koga vprašal. Seveda so cingljale pri tem šipe, da je bilo veselje. Ali tudi žalost,

kakor od katere strani že pač kdo stvar gleda. Človek si je vsakokrat spet mislil: „Edina sreča, da je treščil divjak-veter okno in šipe sicer vun, ne sem noter v sobo; lahko bi mi še nos odrezal.“ Da bi človek našel malo zavetja, je bilo treba seliti se s posteljo vred iz sobe v sobo. In ko smo zjutraj vstali in videli, da se še pod posteljo pretakajo potočki deževnice, ki jo je veter radodarno zmetal skozi okno v sobo — kakor nekoč sveti Miklavž cekine — smo si še oddahnili: „Hvala Bogu, da je vsaj tako, in nas ni odneslo doli v Dravo! Kje bi bili že danes? Na Štajerskem kje, jutri že med hudimi Madjari.“ — Ali je blizu sodni dan? Čudno bi ne bilo, ob takih časih! Ali se je spet enkrat posebno hudo razjezil divji jezdec? No, sinoči so ga pošteno čutili v vseh hišah.

„Hoj, divji jezdec mimo vihra, molimo, otroci, molimo!“

Mohlje. (Razno.) Za društvo „Ženski vojni sklad“ se je pri nas prijavilo 25 članic, ki so vplačale do sedaj 26.40 K. Častno število za malo župnijo! — Dne 13. t. m. je v tukajšnji okolici razsajal silen vihar, ki je povzročil občutno škodo, posebno po gozdovih. — Po prizadevanju domačega g. župnika se je v župniji Mohlje od raznih strank podpisalo 7100 K 5. vojnega posojila, večina od kmetov in kmetic. Gotovo lepa svota za revno župnijo, ki šteje komaj 400 duš.

Prijatelju.

Doma smrčite na blazini perni;
Kosti pa moje so na tleh v kaverni,
Pod dile sega nam ostadna luža,
Ki vojne kvarni zrak nam še okuža.
Čez dan ležimo — stlačeni slaniki,
Po noči mahamo — žilavi vojniki!
Zdaj puška, bajonet in zdaj lopata
Je v rokah nam sred kamenja in blata,
Nad glavami pa kakor suha toča
Odbijajo se krogle — muška vroča.
Žž-bum! Žž-bum pritiskajo kanoni,
Ki vžiga jih sovražnik Makaroni.
A mi stojimo trdno kakor skala,
Da Trsta laška zver ne bo pobrala.
Bog daj, da s soško bitko bi deseto
Odneseš jaz kot prej še celo peto!
Pri oltarju tudi se me spomni,
Tako pomagaš v stiski mi ogromni.

Pozdrav vsem prijateljem in znancem!

Janko Maierhofer.

Pozdrav koroškim fantom na bojišču. Dekleta iz Priblevasi nam pišejo: Srčno nam pozdravljeni, gospod urednik in vsi koroški fantje na bojišču. Iskreno se Vam zahvaljujemo za pozdrave, ki ste jih nam že mnogokrat poslali po dragem nam listu „Miru“. Želimo Vam iz srca vso srečo in blagoslov z nebes, krilatci iz raja naj varjejo vas, mir blagi navdaja naj Vaša srca, da zdravi veseli še dolgo na svet, mir bi uživali enkrat še spet. Naj prošnja vneta se toraj glasi: Na mnoga še leta naj Bog Vas živi! Vesele božične praznike, in srečno novo leto želimo vsem koroškim, posebno podjunskim fantom na bojišču. Bog vas živi do srečnega svidenja! Pribilska dekleta: Eliza Lipusch, Marjeta Miklau, Eliza Mischitz, Šeli Miklau, Mici Mischitz, Lenčka Poltnik, Magdalena Ferčnik.

Škocijan v Podjuni. Iz dalnje Rusije je prišla žalostna vest, da sta tam v ujetništvu umrla dva mlada gospodarja iz naše občine: Jakob Korežnik, kovač, Tičol in Lorenc Pušnik v Grabaljavasi. Na laški fronti je padel Lovrenc Škrjanc iz Vinar. Bog potolaži vdove in sirote. — Devet zvonov je dala cesarju naša župnija. Težka je bila ločitev od njih; posebno velikega bodemo pogrešali. Bil je eden najtežjih zvonov — 2100 kg — v Podjuni in imel izredno lep glas. Kako lepo je donel ob raznih priložnostih, posebno ob kvaternih nedeljah. Slovo od zvonov je bilo nad vse ginljivo in prisrčno.

Bruca. (5. vojnega posojila) je podpisalo naše kmetско ljudstvo najmanj 30.200 K, reci tridesettisočdvesto kron. — To smo storili v neomajni vdanosti do našega presvetlega cesarja Karola I. in iz ljubezni do malega prestolonasledca Franca Jožefa in njegovih krepkih Janezov.

V. vojno posojilo.

Podpisovanje na vojno posojilo je na željo subskripcijskih mest do konca tega meseca nadaljšano. Mnogobrojnih in vsakovrstnih transakcij v svrhu nabave vojnega posojila, zlasti mnogih konverzij hipotečnih posojil v tako kratkem času ni bilo mogoče dokončati, zato je državna uprava dovolila, da se prijave smejo še do konca tega meseca sprejemati.

Kdor iz kateregakoli vzroka do sedaj še ni prijavil svoje udeležbe ima torej še priliko udeležiti se V. vojnega posojila.

Našim p. n. naročnikom.

Današnji številki „Mira“ smo priložili poštno položnico in prosimo vse cenjene naročnike, da se jih poslužijo in naročitev lista obnovijo.

Kdor je naročnino za naprej že plačal, naj skusi s položnico pridobiti novega naročnika.

Prosimo, da se pri vplačilih zapiše na položnico ali nakaznico poleg razločnega naslova naročnikovega tudi tista številka, ki je tiskana v zgornjem kotu nalovne pasice (nad imenom!), da vemo, za katerega naročnika je namenjena poslana naročnina. Ta številka nam pri vknjiženju poslanega denarja delo zelo olajša ter izključi vsako pomoto.

Kdor list nanovo naroči, naj posebno zapiše, da je **nov** naročnik.

Z naročnino zaostale naročnike vljudno prosimo, da storijo svojo dolžnost brez odlašanja. List nas stane mnogo denarja in se morajo stroški zanj redno plačevati.

Prijazno opozorimo, da je treba naročnino plačati **vneprej**.

Uredništvo in upravništvo „Mira“.

Sv. Križ nad Črnečami v vojnem času.

Daleč po Koroški in Štajerski slovi božja pot Sv. Križa in Matere dobrega sveta nad Črnečami. Prijatelje in romarje, zlasti one, ki jim je za zdaj zabranjena pot na to sveto mesto, bo gotovo zanimalo, kaj se je v času strašne svetovne vojske godilo tu, kjer nam Odrašenik s sv. Križa, in Kraljica miru, Mati dobrega sveta, prav posebno kliče: „Mir vam bodi!“ Evo zato nekoliko poročila. — V kroniki naše božje poti beremo: „Ganljivo je bilo v letih 1848. in 1849. poslušati in gledati, kako so skozi bližnji Spodnji Dravograd pogosto korakali vojaki, v vojnem šumu in z godbami, pri Sv. Križu pa so se vedno zbirale pobožne množice, ki so s sklenjenimi rokami, kleč, prelivajoč noštevilo solz, prosile za konec vojske, ki je divjala na Laškem in Ogrskem.“ Isto se je ponavljalo v poznejših vojskah in tudi v sedanji svetovni vojski so kar po njenem izbruhu prihajali in prihajajo pobožni romarji, iskat pri Križanem in njegovi Materi pomoči in tolažbe, prosit za srečen izid vojske ter časten in blagodejen mir, priporočiti sebe in ljube svojce v vojni božjemu varstvu. Radi ustavljenih vlakov pa je bil obisk zelo otežkočen, in ko je izbruhnila vojska z verolomnim Lahom ter je prišla Koroška v ožje vojno ozemlje, je bil obisk mnogim, zlasti Štajercem, malone onemogočen. — Od začetka vojske je prišlo doslej 54 procesij, iz Koroške 35, iz Štajerske 18, namreč: Črneče (10krat), Prevalje (6krat; dvakrat posebno veliki v spremstvu vseh 3 domačih duhovnikov); Dravograd (5), Guštanj, Ojstrica (po 3krat); Libeliče, Št. Lorenc in Št. Ožbolt iz sekovske škofij, Brezno, Št. Jan, Št. Peter, Možica (po 2krat); Labud, Vuhred, Marenberg, Št. Jernej, Šmihel nad Pliberkom, Gorenče, Suha-Žvabek, Muta, Sobota, Pesnica, Remšnik, Vogrče-Kazaze-Globasnica (po 1krat), in dne 21. maja 1915 veličastna takozvana „višarska“, s svojo mično zastavico, ki je prej zahajala vsako leto od tukajšnje meje na Sv. Višarje. Skupno so prišle 1.1915. Marijine družbe iz Vogrče-Kazaze-Globasnice z zastavo, in 1916 novoustanovljena iz Prevalj. — Svetih obhajil je bilo 16.127; 60 duhovnikov je darovalo 703 svetih maš (dravberški prošt preč. g. Volbenk Serajnik trikrat pontifikalno); pridig je bilo 82, in sicer so propovedovali: Josip Rozman (24krat), Ivan Hornbök (14krat); Anton Mojžišek, o. Benedikt Krakar (po 5krat); Fr. Smodej, Fr. Lom, J. Kalan (po 4krat); Š. Kotnik (3krat); A. Vogrinec, Josip Šigl, o. H. Putrih, Mat. Riepl, Urh Hafner, o. A. Bukovič S. J., M. Wornig (po 2krat); Jan. Jurko, Jos. Erker, Fr. Uranšek, J. Vrečko, Ignac Zupan (po 1krat). — Posebnih vojnih pobožnosti, zlasti vsakokrat za odhajajoče novince, pa tudi za vse naše vojake, žive in mrtve, je bilo enajst, in sicer dne 23. okt. 1914; 8. jan., 12. febr., 12. marca, 14. maja, 18. junija, 9. jul., 12. nov. 1915; 14. jan., 5. maja in 29. sept. 1916. Te pobožnosti so se kolikor mogoče oznanile po bližnjih župnijah, bile so vseskozi dobro obiskane in priljubljene. Pri 9 je vneto pridigoval č. g. župnik Iv. Hornbök. — Za vojake je še dalje redno opravljal križev pot, ter so bile razne druge po-

božnosti. O Marijinem Imenu 1914 smo obhajali slovesno tridnevno, 12. sept. zvečer je ob velikiki udeležbi bila rimska procesija z lučicami. Takrat so se tu prikazale tudi prvič vojaške uniforme ranjenih vojakov od ruskih bojišč. In od tedaj ne mine skoro petek ne drugi shod, da bi ne videli tu vojakov od blizu in daleč, ki ob kratkem dopustu hité sem priporočiti se Križanemu in prejemati sv. zakramente. Tudi begunci, nastanjeni blizu okrog, prihajajo redno in radi. — L. 1915. je bil obisk zlasti postne petke zelo dober, potem binško tork, o Srcu Jezusovem in ob porcijunkuli. O Marijinem Imenu je bila zopet dobro obiskana tridnevna; na praznik sam so maševali duhovniki iz 4 škofij. Leta 1916. se je vsled znanih razmer obisk zmanjšal, ob Marijinem Imenu so izostale običajne procesije iz sekovske škofije, kakor že prej več drugih. Ruski ujetniki (Poljaki) so l. 1916. pri Sv. Križu opravili velikonočno spoved. — Razni patriotični dnevi so se redno obhajali tudi pri Sv. Križu s slovesnimi opravili. Iskreno smo se spomnili zlasti našega starega cesarja Franca Jožefa I., ki se je l. 1856. s cesarico Elizabeto vozil skozi Sp. Dravograd in takrat gotovo gledal tudi na naš prijazen hrib. Žalostno so mu peli lepi zvonovi petkrat v slovo in dne 1. dec. je bilo ob veliki udeležbi romarjev slovesno mrtvaško opravilo. Dne 8. dec. pa je bila slavnostna božja služba z zahvalno in cesarsko pesmijo ob nastopu vlade mladega našega cesarja Karola I. — Da se more redno opravljati božja služba in ustreči številnim romarjem zlasti v spovednici, zato bodi iskrena hvala sosednji duhovščini, ki redno in požrtvovalno prihaja na pomoč! Dne 15. maja 1915 je moral med vojake tudi domači organist in cerkvenik Gr. Epšek, ki se je prej v vrlem 87. polku bojeval po Galiciji, Krasu in Tirolskem, zdaj pa pomaga po Štajerskem snemat zvonove. Nadomestuje pa ga z vnemo g. Fr. Hovnik in z domačimi marljivimi pevkami hvalevredno skrbi za to, da tudi v teh težkih časih ne utihnejo slavospevi v čast Svetemu Križu in Materi dobrega sveta. — Ravno, ko končujem svoje poročilo, prihaja vesela novica, da se je prikazala zarja miru, da se vršijo mirovne ponudbe. Zatecimo se h križanemu Zveličarju, da nam dá ta zlati božični dar in zapojmo s knezoškofom A. M. Slomškom:

Oj Križ, na visoko postavljen,
Zastava premage si nam;
Visoko nam bodi pozdravljen,
Zaupanje naše si nam!

J. R.

Fellerjev dobrodejni, bolečine tolažeči
rastlinski esenčni fluid z zn.

„ELSA-FLUID“
za raztopilno
izplaknitev grla.

Predvojne cene: 12 steklenic franko 6 kron.
Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67
(Hrvaško). Več nego 100.000 zahvalnih pisem.

I-a

Pisma z bojišča.

V gorah, Poljska straža (dalje). Bila je ura pet, ko sem se napotil s svojo stražo iz barake, da izmenim poljsko stražo. Par sto korakov po jarku in potem ven na prosto v snežni orkan. Gosta, neprodorna megla pokriva 3—4 metre debelo sneženo odejo. Vzlic temu, da je bil še dan, nisem mogel videti dalje kakot pet korakov. O stezi, katero je prejšnji večer pregazila straža, ni bilo več sledu. Kot vodja in prvi naredim par korakov v sneženo morje. S komolci sem si delal pot. Strašno, nepopisljivo. Po dalji petnajstih korakov, katere sem kakor krt preril, sem popolnoma utrujen obstal. Pintar, kateri je šel za menoj, je nastopil pot kot prvi, jaz sem ostal zadnji. Tako smo se izmenjavali eden za drugim. Toda vendar to ne more biti smer naše poti! — Nenadoma sem stal nad stotine metrov globokim brezdom. Še dva koraka, in zletel bi bil v globočino. „Nazaj!“ Po lastni poti smo šli zopet nazaj. Medtem se je že stemnilo. Megla se je začela dvigati kvišku. Trenotno se je pokazal mesec izza težkih oblakov — in v dalji sem zapazil skalo — smer (direkcij)! Pot smo nastavili v tej smeri in po dolgem trudu, vsi

upehani smo zapazili pred seboj koč. Vhod je bil skoro popolnoma zameten. Po vseh štirih smo se splazili v notranjost. Pijani veselja, da smo na mestu, smo sedli okrog ognja. Koča, katero sem že omenil v prvem pismu, je razdeljena v dva dela. Prej predsoba in spalnica,

Bilo je okoli štirih zjutraj. Vihar je še vedno divjal; moralo je pasti zopet meter snega. Ropot, krik! Teža snega, kateri se je nakopičil na strehi predsobe, je zlomila trame in zasula moža. Kopali smo z rokami in nogami, da smo ponesrečenca izvlekli ven. Veter je zanašal sneg v stražnico. Treba je bilo popravila. Odprem vrata — torej izhoda ni več. Lopate, da bi napravili izhod, seveda nismo imeli pri roki. Na tleh v sobi je bilo še nekaj desek. V kotu je ležalo rezilo ročne žage. Odtrgam eno desko, s pomočjo še enega zarežem, odcepim in lopata je bila tu. Tako smo s težkim trudom naredili izhod. Z odličnim spoštovanjem vdani

Gino Popović.

Ob enem želimo vsem cenjenim bralcem, posebno bralkam „Mira“ prav vesele božične praznike in bili bi jim zelo hvaležni, če bi nam poslali kot božično darilo nekaj cigaret. Gino Popović, Franc Pintar, Jaka Kos, Franc Jeram, Martin Lipuš.

14./12. 1916.

Dragi rojaki! Mir ljudem na zemji, ki so svete volje, vesele praznike in prav srečno novo leto, povrh pa iskrene vojaške pozdrave s Krasa, kjer se nahajam jaz in še drugi fantje in možaki. Smo prav blizu skupaj, pa vendar ne pridemo skupaj; mogoče bomo pozneje imeli srečo, srečati se kje. Znano mi je, da so osmo in deveto italijansko ofenzivo izvrstno prestali in pripravljene čakajo desete, ki pa še ni kuhana. Pred letom dni sem vam želel, in gotovo vsi, zmago, mir in svidenje. Še stojimo sicer na bojišču, pa zmagovali smo. Strašna je bila novica o smrti presvitlega cesarja Franca Jožefa. Žalostni in tihi smo postali in z obraza vsakega vojaka si bral žalost, ker bila je nas vseh goreča želja, priboriti mu saj par mirnih let na zemlji. Pa česar nismo zmogli mi, je zmogla previdnost božja, ki ga je poklicala v deželo večnega miru in veselja. Bili smo zatopljeni v žalost, ko nas je naslednik Karel pozdravil, prisegli smo z navdušenjem zvestobo, ker naše geslo je bilo in ostane: Vse za vero, dom, cesarja! Geslo rajnega vladarja je bilo: „Z združenimi močmi!“ in s tako močjo smo zmagovali. Slovenski narod, pred in med vojsko obrekovan, ve, kaj vse so mu podtikali, ga dolžili in kako so vse mogoče o Slovencih pisali nekateri listi. Bila so to grda obrekovanja in pisarija irredentistov. To je vojska dokazala. Slovenci se za obrekovanje nismo zmenili in radi z drugimi žrtvovali, ako je bilo treba, tudi življenje. Zato pa presvitli novi vladar tudi ni pozabil prve dneve svojega vladanja izreči pohvalo slovenskim vojakom, s čemur je pokrito, izbrisan in najbolje zavrnjeno vse obrekovanje irredentistov. Zmagovali smo na bojišču, zmagovali tudi Slovenci in zmagovali tudi kristjani. Marsikdo ni rad šel v cerkev, k procesiji, se ni postil. Vojska pa je prikazala, da je post dober, da je dobro hoditi v procesiji, ker cela Evropa ni drugega kakor same procesije. Romajo vojaki, ne le v cerkev, celo v večnost. Bog živi pa cesarja Karla, ki je obrnil korake proti miru in Bog mu daj izpolniti voljo. Jurij Gözell.

Gospodarske novice.

Dve mali južni dajati je prepovedano. Uradna „Klagenfurter Ztg.“ objavlja: Na podlagi § 7 cesarske odredbe z dne 20. aprila 1854 se prepoveduje, dajati več kakor eno malico na dan pomožnim delavcem v poljedelskem obratu. Tudi se prepoveduje, dajati pomožnim delavcem v poljedelskem obratu kruh na poljubno na razpolago, marveč mora delodajalec vsakemu pri njem zaposlenemu delavcu, ki se mu mora dati kruha, dajati kruha le v tisti množini, ki odgovarja določbam cesarske odredbe z dne 11. junija 1916 glede ureditve prometa z žitom, moko in stročnino. Ta odredba je postala veljavna z dne 12. t. m.

Najvišje cene za zelenjavo. Za razprodajo na drobno v Celovcu za čas od 16. do 31. dec. so: Sveže belo zelje 20 v, kisló zelje 50 v, óhrovt (Kohl) 40 v za kilogram.

Petrolej. Ministrska odredba v državnem zakoniku urejuje promet s petrolejem. Z odredbo se ustanavlja centrala za petrolej na Dunaju, I., Teinfatstraße 1 v obliki družbe z omejeno zavezo; ta centrala je pod državnim nadzorstvom, deluje po navodilih trgovskega ministra, daje dovoljenje za oddajo petroleja iz rafinerij, daje naročila

in nakazila glede oddajanja petroleja rafinerijam in trgovcem in sme v slučaju potrebe tudi s silo razpolagati s petrolejnimi zalogami. Njeni ukrepi se izvajajo potom politične izvedbe. Nova odredba določuje tudi, da more trgovski minister in z njegovim pooblaščenjem tudi politične deželne oblasti dajati predpise za razprodajo na drobno in porabo petroleja. Zato se bodo uvedle karte na petrolej in določitev prodaje petroleja v omejenem kraju.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Prevelika občutljivost vrata proti mrzlemu zraku je posledica slabe cirkulacije krvi. Takozvano utrjenje vrata proti vplivom mraza obstoji v odpravi dotoka krvi k vsem organom vrata in grla. Dosežemo to utrjenje z zunanjim obribanjem in z izmivanjem vrata s Fellerjevim osvežujočim in oživljajočim rastlinskim esenim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. Poraba tega bolečine odpravljajočega, sline raztopečega izbornega domačega sredstva je najboljša preprečitev boleznih prehlajenja vrata. Predvojne cene: 12 steklenic za 6 kron tega izbornega domačega sredstva pošlje povsod franco lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvatsko). Pri boleznih prehlajenja je pospeševanje izmenjave snovi vedno ugodnega vpliva. Kdor trpi na trdem truplu in zamašenju, naj vzame Fellerjevo milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. 6 škatlic stane 4 K 40 vin. franko in se priporoča, ti dve izborni domači sredstvi naročiti, da se ju ima v potrebi vedno pri roki. Kot dodatek Fellerjev mentolni črtnik proti migreni, ki stane 1 krono, in vedno zanesljivo sredstvo za kurja očesa: Fellerjev „obliž za turiste“ z zn. „Elsa“ a 1 krono in 2 kroni; ti sredstvi bodeta mnogokrat velike koristi. (s)

Razglas.

Podpisana hranilnica in posojilnica naznanja, da bo začeniš

s 1. januarjem 1917

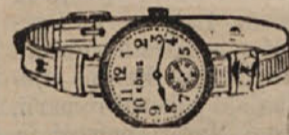
obrestovala hranilne vloge po 3³/₄ % in računala od

danih posojil po 5 %.

Hranilnica in posojilnica v Velikovcu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Jurij Čarf,
načelnik.

Ivan Žel,
odbornik.

Radij!

Zapestna ura z intenzivno svetlečim radijevim kazalnikom, številke in kazalec dajejo v temi močen odsev. Regulirano kolesje, točno tekoče, 3 letno jamstvo. Iz niklja z usnatim jermenom, premer 35 mm. Priznana praktično za vojaštvo, cena 15 kron. Pošiljatev po povzetju (pri vojni pošti denar popred) od zaloge ur Jakob König, Dunaj 3/208, Löwengasse 37 A.

Dobro vino (tudi za sv. maše) in kisló vodo

„Silva“-vrec

razpošilja po povzetju

A. Oset posestnik in lastnik Guštanj
slatine, pošta Koroško.

NB. Kupim vse vrste steklenice, sode in stare ter nove zamaške.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelih, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in žejo gaseče si lahko v hvak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Skazit se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Snovi z natančnim navodilom stanejo K 10.— franko po povzetju.

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich z zdravim spadojočim milom vse solnóne pege, maroge, solnóne opekline, ogrce, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kože mladostno svežo in nežno. Cena K 5.75 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 18.—, 6 porcij K 30.70.

Vse brez kakih nadaljnih stroškov. — Naslov za naročila: Jan. Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 638, Morava.

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevavec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani Vaših kurjih oces, bradavio in trde kože v treh dneh brez bolečin. Cena lončku z zajamčujočim pismom K 1.50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. — Na stotine zahvalnih in priznanih pism. — Kemény, Kaschau (Kassa), I., poštni predal 12/17 (Ogrsko).

Važno za ljudi, ki imajo sorodnike v Ameriki!

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriki v dotiko radi denarnih podpor in pisem, naj napiše kratko pismo v nemškem jeziku, tičoč se samo rodbinskih razmer, ki ne sme obsegati nič političnega ali kar vojno zadeva. Naslov svojih sorodnikov naj napiše na kuverto, v drugo kuverto naj vtakne svoje pismo in nanjo napiše natančen naslov in ime odpošiljatelja ter vse vkup odpošlje na sledečo adresu: **Henry C. Zaro, per Adresse: Zentral-Sparkasse der Gemeinde Wien, Wien, I., Wipplingerstr. 8.** Nefrankirana in premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Kdor hoče svojem na bojišču s posebnim praktičnim darom napraviti veliko veselje, naj naroči mojo poceni garnituro za bojišče

obstoječo iz sledečih, za vsakega vojaka nepogrešljivih reči:

- 1 zapestna ura s kazalom iz radija, se ponoči sveti, dobro Anker-kolesje, s 3 letnim jamstvom,
- 1 vojaška žepna svetilka z baterijo, električna luč v žepu,
- 1 samobrivni aparat, elegantno izdelan, s katerim se lahko dobro in hitro brije,
- 1 žepni vžigalnik za bojišče, ki da takoj ogenj ob vetru in dežju, ne potrebuje bencina,
- 1 patentiran napolnjen peresnik, piše vijoličasto, brez tinte, brez svinčnika, samo da se pomoči z vodo,
- 1 vojaški žepni nož iz Solingerjevega jekla z dvema rezaloma in 1 čepovlakom,
- 1 vojna denarnica s tremi predalčki in trdnim zaklepom.

Te reči, posamezno nakupljene, bi stale 35 kron, le zavoljo velike zaloge prodajam to popolno garnituro, vse navedene reči skupaj za samo

22 K 50 h

po povzetju (po vojni pošti denar vnaprej).

Jakob König, Dunaj, III/208, Löwengasse Nr. 37a.

Vabilo.

Št. Jakobska posojilnica v Rožu

bo imela svoj

letni občni zbor

dne 1. januarja 1917

ob 3. uri popoldne v Nar. domu

s sledečim sporedom:

1. Računsko poročilo.
2. Volitev odbora.
3. Posamezni nasveti glede obrestne mere in slučajnosti.

Prijazno vabi vse zadružnike

odbor.

Diamanti za rezanje stekla

za steklarje in domačo rabo.

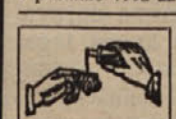
- Št. 1 za steklo v oknih K 3.50.
- Št. 2 za navadno močno steklo K 5.30.
- Št. 3 za vse vrste brušenega stekla K 8.10.
- Št. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za zrcala K 11.70.

Povzetje 55 h več.

Za rečno in solidno blago jamči

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 638, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.